

**VEJLEDNING TIL STANDARDKONTRAKT FOR LANGVARIGT IT-PROJEKT
K02**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	5
Baggrund for arbejdet	6
De overordnede målsætninger for kontraktarbejdet	7
Kontraktens anvendelsesområde, indhold og struktur	8
Vejledning til hovedkontraktens bestemmelser	11
Generelt	11
Ændringer, optioner, selvstændig opgave	11
Punkt 1 (DEFINITIONER)	12
Punkt 3. (LEVERANCENS OMFANG)	16
Punkt 3.1 (Generelt)	16
Punkt 3.2 (Programmel)	16
Punkt 3.4 (Dokumentation)	17
Punkt 3.5 (Konvertering)	17
Punkt 3.6 (Øvrige ydelser)	17
Punkt 4. (KUNDENS IT-MILJØ)	17
Punkt 5. (LEVERANCENS UDFØRELSE)	18
Punkt 5.1.1 (Afklaringsfase)	18
Punkt 5.1.2 (Kundens udtrædelsesadgang)	19
Punkt 5.2 (Projektsamarbejde og medarbejdere)	19
Punkt 5.3 (Modenhed)	20
Punkt 5.4 (Kundens medvirken)	22
Punkt 5.6 (Audit)	22
Punkt 5.7 (Sikkerhed)	23
Punkt 5.8 (Benyttelse af underleverandører)	23
Punkt 6. (ÆNDRINGER)	24
Punkt 6.1 (Generelt)	24
Punkt 6.2 (Ændringer til levering som en del af leverancen)	24
Punkt 6.3 (Ændringer til levering som en selvstændig opgave)	25
Punkt 6.4 (Kundens fremsættelse af ændringsanmodning)	25
Punkt 6.5 (Leverandørens fremsættelse af ændringsanmodning)	26
Punkt 6.6 (Ændringslog)	26
Punkt 6.7 (Ændringer uden Leverandørens samtykke)	27
Punkt 7. (LEVERING)	27

Punkt 7.2 (Tidsplan)	27
Punkt 7.3 (Faseopdeling)	27
Punkt 8. (AFPRØVNING)	28
Punkt 8.1 (Generelt)	28
Punkt 8.2 (Fabriksprøve)	29
Punkt 8.3 (Installationsprøve)	29
Punkt 8.4 (Delleveranceprøve)	29
Punkt 8.5 (Overtagelsesprøve)	30
Punkt 8.6 (Driftsprøve)	31
Punkt 9. (IBRUGTAGNING)	31
Punkt 10. (OVERTAGELSE)	32
Punkt 11. (VEDLIGEHOEDELSSE OG SUPPORT)	32
Punkt 12. (DRIFT)	32
Punkt 13. (SERVICEMÅL)	33
Punkt 13.1 (Generelt)	33
Punkt 13.2 (Manglende opfyldelse af servicemål)	34
Punkt 14. (PRISER)	34
Punkt 16. (BETALINGSBETINGELSER)	34
Punkt 17. (GARANTI)	35
Punkt 17.1 (Generel garanti)	35
Punkt 17.2 (Kundens medvirken)	36
Punkt 17.4 (Tredjemands udførelse af vedligeholdelse og ændringer)	36
Punkt 17.5 (Hæftelse for underleverandører)	36
Punkt 17.7 (Tredjemands rettigheder)	37
Punkt 17.8 (Overholdelse af regler)	37
Punkt 17.9 (Garantiperiode)	38
Punkt 18. (LEVERANDØRENS MISLIGHOLDELSE)	38
Punkt 18.1.2 (Bod)	38
Punkt 19. (KUNDENS MISLIGHOLDELSE)	39
Punkt 20. (KUNDENS OPHÆVELSE)	39
Punkt 20.1 (Betingelser for ophævelse)	39
Punkt 21. (ERSTATNING OG FORSIKRING)	40
Punkt 23. (RETTIGHEDER TIL PROGRAMMEL OG DOKUMENTATION)	41
Punkt 23.1 (Generelt)	41
Punkt 23.2 (Standardprogrammel)	41
Punkt 23.3 (Kundespecifikt programmel)	42

Punkt 23.4 (Open source programmel).....	43
Punkt 26. (VARIGHED)	44
Punkt 26.1 (Vedligeholdelse og support)	44
Punkt 27. (TVISTIGHEDER)	44
Punkt 29. (FORTOLKNING OG KONTRAKTSTYRING)	45
Punkt 29.1 (Fortolkning og forrang).....	45

Indledning

Denne vejledning knytter sig til standardkontrakt for længerevarende it-projekter (K02), som er udarbejdet i et samarbejde mellem Staten, Kammeradvokaten, Dansk IT og IT-Branchen. K02 er resultatet af en dialog mellem de deltagende parter og har derfor karakter af at være en forhandlet standard (et såkaldt agreed document).

K02 er godkendt af Statens It-råd den 6. september 2007. Statens It-råd samt Kammeradvokaten anbefaler, at de statslige institutioner anvender standardkontrakten inden for kontraktens anvendelsesområde. K02 kan desuden anvendes til it-projekter i kommuner og regioner samt på det private marked.

Vejledningen indeholder en praktisk indføring i en række af kontraktens bestemmelser. Desuden beskrives baggrunden for arbejdet og de overordnede målsætninger samt kontraktens anvendelsesområde.

Ud over denne vejledning er der desuden udarbejdet selvstændig vejledning til de 15 bilag, som hører til kontrakten. Vejledningen til bilagene er indskrevet direkte i de pågældende bilag, så den er nemt tilgængelig ved udarbejdelse af bilagene.

En elektronisk kopi af K02 med bilag og vejledning kan findes på IT- og Telestyrelsens hjemmeside www.itst.dk. På www.itst.dk er der desuden adgang til yderligere vejledninger og værktøjer, der kan benyttes til støtte ved gennemførelse af it-projekter.

Ved afslutning af udarbejdelsen af K02 i oktober 2007 bestod arbejdsgruppen af:

Advokat Claus Sørensen, Dahl Advokatfirma

Advokat Søren Staugaard Nielsen, RAMBØLL Management

Juridisk direktør Michael Lemvigh, WM-data

Juridisk direktør Hanne Bay, CSC Nordic

Advokat, dr. jur. Thorbjørn Sofsrud, Kammeradvokaten

Advokat Mette Line Braad, Kammeradvokaten

Vicedirektør Marie Munk, IT- og Telestyrelsen

Sekretariat:

Kontorchef Adam Lebech

Specialkonsulent Sara Gøtske

Spørgsmål vedrørende brug af standardkontrakt K02 kan rettes til IT- og Telestyrelsen og/eller Kammeradvokaten.

Baggrund for arbejdet

Baggrunden for at udarbejde standardkontrakter er at gøre det nemmere at indgå kontrakter om indkøb af it-systemer, både for kunde og for leverandør, samt at skabe et fælles paradigme for udarbejdelse af it-kontrakter.

I 2004 blev K01, som er en standardkontrakt for kortvarige it-projekter, offentliggjort. K01 afløste statens tidligere standardkontrakt for it-anskaffelser, K18 (standardkontrakt for standardiserede edb-systemer), fra 1992. K02 afløser statens standardkontrakt for edb-totalleverancer, K33, fra 1987.

Statens gamle standardkontrakter K18 og K33 har siden deres tilblivelse fungeret som fundament for en lang række statslige it-anskaffelser. Kontrakterne er dog igennem en årrække blevet kritiseret for ikke løbende at blive moderniseret. Kritikken har bl.a. omfattet kontrakternes manglende fokusering på, at et succesfuldt it-projekt forudsætter et gensidigt samarbejde. Fra leverandørside har det især været fremført, at kontrakterne i for høj grad har båret præg af en for ensidig sikring af kundens interesser.

Finanslovsaftalerne for 2001 indeholdt en række aftaler om forbedret styring af offentlige it-projekter. Heraf fremgår følgende:

”De nuværende standardkontraktens egnethed til it-projekter skal vurderes. IT-rådet, der er et tværministerielt udvalg på afdelingschefniveau, får til opgave sammen med juridiske eksperter, relevante brancheorganisationer og udvalgte konsulentfirmaer at udarbejde nye og mere fleksible modeller for udbud og kontrahering af systemudviklings-leverancer til evt. afløsning af de nuværende standardkontrakter, bl.a. med henblik på at gøre det lettere at opdele store projekter i mindre modeller.”

I forlængelse heraf nedsatte Statens It-råd i foråret 2001 en arbejdsgruppe med deltagelse af Videnskabsministeriet (formand), Økonomistyrelsen (tidligere Finansstyrelsen), Konkurrencestyrelsen (senere udtrådt af arbejdsgruppen), IT-Brancheforeningen, Dansk IT og Kammeradvokaten. Arbejdsgruppen fik i opdrag at udarbejde afløsere til de nuværende standardkontrakter K18 og K33. Med offentliggørelsen af K01 og senest K02 er det arbejde, som Statens It-råd i 2001 blev pålagt, tilendebragt.

De overordnede målsætninger for kontraktarbejdet

Den nye kontrakt er udformet således, at den i videst muligt omfang opfylder statslige institutioners behov i forbindelse med moderne it-anskaffelser.

Det er tilstræbt at udarbejde kontrakten med en afvejet fordeling af rettigheder og pligter mellem kunde og leverandør, således at der sikres størst muligt incitament fra begge parter til en succesrig gennemførelse af projektet.

I forhold til de tidligere statslige standardkontrakter opererer kontrakten med et større fokus på kundens aktive deltagelse i projektet og bygger derfor på en forudsætning om, at en succesfuld it-anskaffelse sker i et tæt samarbejde mellem kunde og leverandør.

I erkendelse af at et it-projekt ikke er statisk, er det tilstræbt at understøtte en høj grad af fleksibilitet i samarbejdet mellem kunde og leverandør, således at der inden for udbudsreglernes ramme gives mulighed for at foretage nødvendige ændringer i anskaffelsen.

Det er hensigten, at kontrakt og vejledning skal understøtte den samlede anskaffelsesproces og kunne benyttes af parterne som et aktivt projektværktøj. Kontrakten er derfor i videst muligt omfang søgt formuleret således, at den er tilgængelig for alle deltagere i it-projektet.

Kontraktens anvendelsesområde, indhold og struktur

Som altid ved udarbejdelsen af en standardkontrakt har det været nødvendigt at opsætte en række forudsætninger med hensyn til anvendelsesområdet.

De vigtigste forudsætninger er:

- Kunden er en dansk statsinstitution.

Hvis kunden ikke er en dansk statsinstitution, vil det ofte stadigvæk være hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i standardkontrakten. Standardkontrakten skal i så fald tilpasses den pågældende kunde. Som eksempel kan nævnes:

- a. Kunden er ikke en del af den offentlige forvaltning, og der er en reel risiko for, at kunden ikke vil kunne betale kontraktsummen eller går konkurs. I så fald skal det overvejes at sikre leverandøren med ejendomsforbehold eller lignende.
 - b. Hvis kunden ikke er omfattet af de statslige bevillingsretlige regler, kan det være i begge parters interesse, at kunden betaler (dele af) kontraktsummen tidligere, herunder at kravet om anfordringsgaranti bortfalder. Kunden skal dog i givet fald sikre sig mod leverandørens konkurs eller lignende.
 - c. Hvis kunden ikke er omfattet af EU's udbudsretlige regler bør det overvejes at udnytte denne frihed. Navnlig standardkontraktens punkt 5.1.1 (afklaringsfase) og punkt 6 (ændringer) er formuleret under hensyn til de begrænsninger, som de udbudsretlige regler, herunder forhandlingsforbuddet, medfører.
- Større anskaffelser af mere kompleks karakter, hvor udviklings- og implementeringsprojekter er af en vis størrelse (relateret til både økonomisk værdi, forretningsmæssig værdi, tidsforløb, teknisk kompleksitet og organisatorisk kompleksitet).

Kontrakten omhandler således ikke leverancer af standardprodukter, hvor der kun i begrænset omfang skal ske specialtilpasninger mv., idet sådanne leverancer er omfattet af K01.

- Kunden forudsættes at yde en aktiv og kvalificeret medvirken ved projektgennemførelse.
- Leverandøren har det samlede projektansvar og er totalleverandør, men afhjælpningspligt for fejl i tredjepartsprodukter er modificeret.
- Der er tale om anskaffelse af en leverance bestående af bl.a. programmel, udstyr og dokumentation, jf. leverancens omfang i kontraktens punkt 3.
- Anskaffelsen sker på grundlag af en fyldestgørende leverancebeskrivelse (bestående af kundens kravspecifikation og leverandørens løsningsbeskrivelse).
- Leverancebeskrivelsen (bilag 3) er det helt centrale bilag og skal indeholde en fyldestgørende beskrivelse af den leverance, der skal leveres. I det omfang det ikke i kravspecifikationen er blevet ordentligt beskrevet, hvad der skal leveres, er det meget ubehageligt for begge parter. Det er dog særligt alvorligt for kunden, for hvis det ikke er beskrevet, har kunden som udgangspunkt ikke krav på at få det leveret, og så hjælper standardkontraktens bestemmelser om levering i rette tid, omfang, indhold, kvalitet, sted osv. med hertil knyttede misligholdelsesbeføjelser ikke. Der sker som udgangspunkt en samlet levering ved overtagelsesdagen, dog kan leverancen være opdelt i faser knyttet til delleverancer til opfyldelse af ibrugtagningsbehov og/eller som projektstyring.

Der er en begrænset ret til ibrugtagning forud for overtagelsesdagen. Ibrugtagning forud for overtagelsesdagen kan ske ved en aftalt ibrugtagning af en delleverance eller overskridelse af en frist for overtagelse.

- At der som udgangspunkt aftales vedligeholdelse og support af alle dele af leverancen fra overtagelsesdagen. Dog hvis der er aftalt ibrugtagning af en

delleverance, skal leverandøren yde vedligeholdelse og support fra ibrugtagning af en godkendt delleverance, dog eventuelt med andre krav.

Andre forudsætninger fremgår af selve kontraktteksten og af nærværende vejledning.

Hvis disse forudsætninger ikke er til stede, skal der naturligvis foretages de fornødne tilpasninger i standardkontrakten, herunder i dennes bilag. Som det var tilfældet med K01, tilsigter K02 ikke at regulere alle eventualiteter.

Standardkontrakten håndterer enkelte problemstillinger omkring anvendelse af open source programmel. Standardkontrakten finder dog ikke anvendelse, såfremt der er tale om en ren open source kontrakt, dvs. en kontrakt, der udelukkende vedrører levering af open source programmel.

Spørgsmålet om det hensigtsmæssige i at benytte open source licenser diskuteres fra tid til anden. En mulig risiko ved brug af open source programmel skyldes de bindinger, visse open source klausuler pålægger kunden (licenstagere) i retten til at disponere over egne bearbejdede versioner af indlicenseret open source programmel. I open source licenser med såkaldte "copyleft"-vilkår må kunden f.eks. kun distribuere bearbejdede versioner af open source programmet under samme vilkår. For den kunde, der på et senere tidspunkt måtte ønske at videreoverdrage it-systemer eller produkter med open source programmel kommercielt, kan sådanne begrænsninger være u hensigtsmæssige eller ligefrem prohibitive for ønsket om kommercialisering mv.

Kontrakten forholder sig ikke til disse risici. Det skyldes dens fokus på den faktiske brug af det leverede system - ikke på en mulig efterfølgende videreoverdragelse. Hvis en kunde ønsker at kunne forbeholde sig muligheden for at videreoverdrage hele eller dele af systemet, bør det derfor nøje overvejes, om det er hensigtsmæssigt at basere enkelte komponenter på open source licenser, der indebærer sådanne begrænsninger.

Vejledning til hovedkontraktens bestemmelser

Generelt

Denne vejledning fungerer som en kort praktisk indføring i kontraktens bestemmelser. Såfremt der skulle gives vejledning til samtlige bestemmelser i kontrakten, ville nærværende vejledning få et alt for stort omfang, hvorfor der i det følgende kun gives en vejledning til de væsentlige forhold, parterne skal være særligt opmærksomme på.

Om standardkontraktens struktur bemærkes overordnet, at det i standardkontraktens punkt 3 beskrives, hvilke ydelser der skal leveres under leverancen, punkt 4 om kundens IT-miljø, mens det i standardkontraktens punkt 5 beskrives, hvorledes leverancen konkret skal udføres. Herudover indeholder standardkontraktens punkt 6 bestemmelser om adgangen til at foretage ændringer i leverancen.

Ændringer, optioner, selvstændig opgave

Efter kontraktunderskrivelse vil enhver indskrænkning, udvidelse, tilføjelse, videreudvikling etc. af leverancen være en ændring. Såfremt kunden allerede ved kontraktindgåelsen forudsætter, at leverancen skal kunne udbygges eller videreudvikles, skal sådanne ændringsmuligheder være beskrevet i leverancebeskrivelsen (bilag 3).

Da en option kan være en udbygning eller videreudvikling af leverancen, opererer kontrakten terminologisk med, at en option er en ændringsmulighed.

Såfremt en ændring, herunder en option, skal udføres i tilknytning til og som en del af den samlede leverance, bliver ændringen en del af leverancen. Leverancen udgør herefter den oprindeligt aftalte leverance samt den indskrænkning, udvidelse, tilføjelse, videreudvikling etc., som ændringen udgør, jf. kontraktens punkt 6.2.

Såfremt en ændring, herunder en option, ikke skal udføres i tilknytning til den samlede leverance, benævner kontrakten sådanne ændringer som en selvstændig opgave, jf. kontraktens punkt 6.3.

Standardkontrakten forudsætter også, at optionerne og de øvrige ydelser, leverandøren skal levere under kontrakten, er beskrevet lige så detaljeret som leverancen.

Punkt 1 (DEFINITIONER)

De begreber, der er defineret i kontraktens punkt 1, skrives af hensyn til præcisionen med stort begyndelsesbogstav i kontrakten. Det samme begreb anvendt i dets generelle betydning er skrevet med småt, f.eks. "fejl" i kontraktens punkt 4,

Arbejdsdag

Hvor kontrakten sætter frister, anvendes arbejdsdage. Det er kun under betalingsbetingelserne, der anvendes kalenderdage.

Fejl

Definitionen af, hvornår der foreligger en fejl, er den samme som definitionen af, hvornår der foreligger en mangel. Juridisk er der dermed ingen forskel på de to begreber. Når kontrakten primært anvender betegnelsen "fejl", skyldes dette, at denne anvendelse er bedst i overensstemmelse med terminologien i praksis, herunder navnlig ved udarbejdelse af bilag.

Installationsdag

I modsætning til K01 foreligger installationsdagen først, når også licenser til det leverede programmel er tilgængelige på det aftalte udstyr.

Leverance

En leverance er alt, hvad der i henhold til kontrakten skal leveres senest på overtagelsesdagen. Dette kan omfatte programmel, udstyr, dokumentation, implementering, uddannelse og andre ydelser, der skal leveres senest på overtagelsesdagen. Ydelser, som ikke har karakter af programmel, er således i kontraktmæssig sammenhæng også en del af leverancebegrebet.

Eftersom drift, vedligeholdelse og support som udgangspunkt først skal leveres efterfølgende, indgår disse ydelser ikke i leverance-begrebet. Dette gælder, uanset om disse ydelser skal leveres forud for overtagelsesdagen.

Leverancebeskrivelse

Leverancebeskrivelsen vedrører de ydelser, der skal leveres senest på overtagelsesdagen. I leverancebeskrivelsen er der således ikke anført noget om vedligeholdelse og drift.

Leverancebeskrivelsen består af ét dokument, der dels indeholder en beskrivelse af kundens krav til leverancen og ændringsmuligheder, herunder optioner (kravspecifikation), dels en beskrivelse fra leverandøren af, hvorledes leverandøren opfylder kundens krav (løsningsbeskrivelse). Det er således forudsat, at der i beskrivelsen af leverancen er en opdeling mellem kundens kravspecifikation og leverandørens løsningsbeskrivelse, og den hidtidige rangorden for kravspecifikation og løsningsbeskrivelse bibeholdes.

Såfremt leverandørens løsningsbeskrivelse ikke matcher kundens kravspecifikation, skal leverandøren i tilbudsfasen tilrette kundes kravspecifikation, således de anførte krav i kundens kravspecifikation fuldt ud matcher leverandørens løsningsbeskrivelse. Af hensyn til sporbarhed anbefales det, at kunden i udbudsmaterialet beskriver, hvorledes leverandøren skal foretage tilretningen af kravspecifikationen, f.eks. ved ændringsmarkering af tilføjet og slettet tekst.

Tilsvarende er leverancebeskrivelsen i hele projektføreløbet et dynamisk dokument. Såfremt parterne aftaler ændringer i leverancen, skal dette ligeledes afspejles i leverancebeskrivelsen, hvilket enten kan medføre en tilretning af leverandørens løsningsbeskrivelse og/eller kundens kravspecifikation.

Meddelelse

Af hensyn til at have et styringsredskab for væsentlige meddelelser definerer kontrakten, hvorledes sådanne meddelelser skal gives, og det er i punkt 29.2 fastsat, hvem meddelelsen skal gives til, dersom den ikke fremgår af et godkendt styregruppereferat.

Open Source Licens

Den foreslåede definition tager sigte på den regulering af open source licenser, der er reguleret i punkt 23.4. Definitionen indeholder forskellige led, der alle skal være opfyldt.

Det er for det første et krav, at kunden opnår en licens til kildekoden, det vil sige til den version af programmet, der er nødvendigt for at kunne foretage ændringer af enhver art i det.

For det andet er det et krav, at kildekoden er "stillet til rådighed" for kunden, andre kunder eller offentligheden. En kildekode, der alene stilles til rådighed for kunden, (f.eks. fordi den udgør kundespecifikt programmel, jf. bestemmelsen i pkt. 23.3.1), kvalificerer altså ikke som open source.

Det er derimod ikke et krav, at den anvendte licens har opnået en særlig anerkendelse. Den foreslåede definition er i øvrigt ikke identisk med den meget detaljerede definition af open source, der er opstillet af The Open Source Initiative.

Det følger af definitionen, at en open source klausul enten kan tænkes at være fastsat af leverandøren eller af en institution eller lignende. Bestemmelsen gælder, uanset hvilken type open source licens der er tale om, herunder uanset om licensen indeholder såkaldte "copyleft"-vilkår, der indebærer dens bortfald, såfremt visse forhold i forbindelse med den efterfølgende brug og kopiering ikke iagttages.

Det er centralt for afgrænsningen af begrebet open source licens, at den giver licenstageren, (kunden), ret til at foretage ændringer i programmet på grundlag af den kildekode, der er stillet til rådighed af licensgiveren eller en tredjepart. Består der ikke en sådan ændringsret, er der ingen grund til at gøre kildekoden tilgængelig. Det er denne ændringsret, der giver anledning til en række af de op-havsretlige udfordringer, der er forbundet med brugen af open source programmel, og som reguleres i open source licenserne.

Open Source Programmel

I definitionen indgår blandt andet begrebet programmel. Da begrebet programmel er defineret således, at det både omfatter kundespecifikt programmel og

standardprogrammel, er det forudsat, at open source programmel tilsvarende kan være enten kundespecifikt programmel eller standardprogrammel.

Det er et krav, at den pågældende type programmel både leveres (eller i det mindste stilles til rådighed) som kildetekst og i objektkode. Som betegnelse for kildetekst-versionen anvender bestemmelsen den sprogbrug, der i forvejen benyttes i kontrakten, nemlig "Kildekoder". Ordet "maskinlæsbar" er anvendt, fordi det ofte benyttes i lovgivningen. Det er denne kode, der udvirker den funktionalitet, der er formålet i overdragelsen. Kravet om, at der også skal foreligge en kildetekstversion, hænger sammen med, at denne version af programmet netop giver mulighed for den fejlretning og videreudvikling, som nærmere er reguleret i open source licensen.

Option

En option er en delmængde af ændringer og indebærer en ret for kunden til at købe yderligere bestemte ydelser, der nærmere skal fremgå af bilag 3. En option kan enten leveres samtidig med leverancen og dermed indgå i dennes afprøvningsforløb eller leveres som en selvstændig opgave. Hvorvidt en option leveres som en del af leverancen eller som en selvstændig opgave, afhænger af, hvorvidt optionen er bestilt inden for en i leverancebeskrivelsen (bilag 3) fastsat tidsfrist, hvad optionen omfatter, og hvad der ellers er fastsat i leverancebeskrivelsen (bilag 3).

Overtagelsesdag

Overtagelsesdagen udgør det traditionelle juridiske begreb "levering". Ud over at overtagelse anses for sket ved bestået overtagelsesprøve, anses overtagelse også for sket ved kundens uberettigede ibrugtagning af leverancen.

Selvstændig Opgave

En selvstændig opgave har ingen umiddelbar tilknytning til de ydelser, leverandøren skal levere i forbindelse med leverancens gennemførelse. En selvstændig opgave er optioner eller ændringer, der ikke afprøves som en del af leverancen, som eksempelvis en yderligere funktionalitet efter leverancen.

Punkt 3. (LEVERANCENS OMFANG)

Punkt 3 omhandler leverandørens leveringspligt af ydelser omfattet af leverancen.

Punkt 3.1 (Generelt)

Leverancen er den primære ydelse, og den fremgår af leverancebeskrivelsen.

Idet det er forudsat, at kontrakten ofte vil blive anvendt efter afholdelse af en konkurrencepræget dialog efter udbudsdirektivets artikel 29, er det i bestemmelsen fastsat, at leverancebeskrivelsen eventuelt er udarbejdet i en dialog med kunden

Kontrakten forudsætter, at leverandørens løsningsbeskrivelse udtømmende angiver de ydelser, leverandøren skal levere til opfyldelse af kundens kravspecifikation. Såfremt løsningsbeskrivelsen ikke fuldt ud opfylder kundens kravspecifikation, bærer leverandøren risikoen herfor, og eventuelle yderligere ydelser skal leveres uden beregning af leverandøren.

I det tilfælde, leverandørens løsningsbeskrivelse indeholder yderligere ydelser end de, der er tilstrækkelige til opfyldelse af kundens kravspecifikation, skal leverandøren også levere disse yderligere ydelser, herunder opfylde kontraktens krav. Dette gælder uanset, at kunden ikke har efterspurgt de af leverandøren yderligere ydelser.

Punkt 3.2 (Programmel)

I denne bestemmelse er det forudsat, at leverandøren skal levere standard programmel og kundespecifikt programmel. Idet definitionen af open source programmel er omfattet af disse definitioner er open source også omfattet af bestemmelsen.

Punkt 3.4 (Dokumentation)

I bilag 4 er det nærmere specificeret, hvilken dokumentation leverandøren skal levere.

Dokumentationen skal leveres ved overtagelsesprøven, delleveranceprøve eller andre prøver som nærmere angivet i bilag 4. Udgangspunktet er, at dokumentationen skal leveres og godkendes senest på overtagelsesdagen.

Opmærksomheden henledes på, at dokumentation skal foreligge på dansk eller engelsk, idet brugerdokumentation dog skal foreligge på dansk.

Punkt 3.5 (Konvertering)

Bestemmelsen regulerer den situation, hvor der i forbindelse med etablering af leverancen skal ske overflytning af data til leverancen. I så fald skal kravene hertil nærmere beskrives i leverancebeskrivelsen (bilag 3).

Punkt 3.6 (Øvrige ydelser)

Punkt 3.6 er en opsamlingsbestemmelse, som omhandler eventuelle øvrige ydelser. Sådanne ydelser kan eksempelvis være ikke-systemrelaterede ydelser så som uddannelse eller lignende.

Punkt 4. (KUNDENS IT-MILJØ)

Ofte skal leverancen integreres med et allerede eksisterende it-miljø hos kunden. I K01 var henholdsvis kundens it-miljø og leverandørens krav hertil beskrevet i to selvstændige bilag. I K02 er begge dele nu samlet i et bilag (bilag 2) bestående af dels kundens beskrivelse af kundens it-miljø, dels leverandørens beskrivelse af leverandørens krav til kundens it-miljø.

Såfremt der i kundens it-miljø forekommer fejl, eller forudsætningerne til kundens it-miljø ikke er opfyldt, kan dette få betydning for leverandørens forpligtelser under kontrakten. Tilsvarende gør sig gældende, såfremt kunden uden leverandørens samtykke foretager ændringer i sit it-miljø, jf. kontraktens punkt 6.7.

Det bemærkes i øvrigt, at leverandøren ved udførelse af vedligeholdelse efter udløb af garantiperioden kan stille krav om, at kunden har et tidssvarende it-miljø.

Herudover bemærkes, at det er en del af afklaringsfasen at undersøge, om kundens it-miljø lever op til leverandørens krav.

Punkt 5. (LEVERANCENS UDFØRELSE)

Punkt 5.1.1 (Afklaringsfase)

Bestemmelsen viderefører den i K01 (punkt 3) nyskabende bestemmelse om afklaringsfase, men har her et større omfang.

Afklaringsfasen omfatter alle dele af de ydelser, der skal leveres, med særlig vægt på leverancen. Bestiller kunden i forbindelse med kontraktunderskrivelsen en eller flere optioner til levering samtidig med leverancen, indgår disse aktiviteter i afklaringsfasen.

Afklaringsfasen skal medvirke til at skabe indsigt i leverancen. Afklaringsfasen er således bl.a. tiltænkt at medvirke til, at eventuelle uklarheder bliver afklaret tidligt i forløbet.

Såfremt der er tale om en faseopdelt leverance, kan det overvejes at påbegynde hver delfase med en delafklaringsfase. Dette forudsætter dog, at kontrakten ændres i overensstemmelse hermed.

På grundlag af afklaringsfasen vurderes det, om der ved en ændring af kravspecifikationen eller løsningsbeskrivelsen kan opnås en mere hensigtsmæssig leverance. I den forbindelse påhviler det leverandøren at komme med forslag til en ændring af leverancebeskrivelsen og herved angive eventuelle konsekvenser for tidsplan, vederlag og andre vilkår. Såfremt der ikke opnås enighed om en ændring af leverancebeskrivelsen, gælder den af parterne indgåede kontrakt uændret.

Gennemførelse af afklaringsfasen fritager ikke leverandøren for korrekt opfyldelse af kontrakten. Det forhold, at der er aftalt en afklaringsfase, må ikke føre til,

at der er lavet et mindre grundigt forberedelsesarbejde fra henholdsvis kunden og leverandøren.

Aktiviteterne, der indgår i afklaringsfasen, skal nærmere beskrives i tidsplanen (bilag 1) og leverancebeskrivelsen (bilag 3).

Punkt 5.1.2 (Kundens udtrædelsesadgang)

Ligesom i K01 indeholder kontrakten en bestemmelse om kundens udtrædelsesadgang. Udtrædelsesadgangen skal ikke anvendes i de situationer, hvor kunden ønsker at afbryde samarbejdet som følge af væsentlig misligholdelse fra leverandørens side. Her gælder de almindelige regler for ophævelse, jf. punkt 20.

I forhold til bestemmelsen i K01 er det præciseret, at materiale og lignende kan anvendes af kunden efter kundens betaling af vederlag for udtræden.

Der henvises i øvrigt til vejledning for K01, hvor der er nærmere redegjort for bestemmelsen, herunder fastsættelse af leverandørens vederlag ved kundens udtræden.

Punkt 5.2 (Projektsamarbejde og medarbejdere)

Det gælder generelt, at begge parter i videst muligt omfang skal undgå udskiftning af medarbejdere på projektet. Dog har begge parter ret til at anmode om udskiftning af den andens parts medarbejdere. Dette kan eventuelt være på grund af manglende faglig kvalifikation, eller at samarbejdet i øvrigt ikke fungerer.

Herudover er det udgangspunktet, at hverken projektlederen eller øvrige nøglemedarbejdere angivet i bilag 10 må udskiftes uden den anden parts samtykke. Ved at medtage øvrige nøglemedarbejdere er der sket en udvidelse i forhold til K01.

Det forudsættes, at kunden skal tage aktiv del i projektstyringen, hvorfor kunden også har en pligt til at påpege fejl eller andre forhold, som kunden måtte blive opmærksom på.

Punkt 5.3 (Modenhed)

Modenhed omfatter evnen til succesfuldt at gennemføre it-projekter ved at have tilstrækkeligt gode arbejdsgange og processer undervejs i projektet - ikke mindst hvad angår projektets styring. Dette kaldes også at have en høj modenhed.

Med en høj modenhed øger man sandsynligheden for at projektets leverancer giver den ønskede nytteværdi, mens risikoen for budgetoverskridelser og projektforslis mindskes.

Det er derfor vigtigt for både kunde og leverandør at kunne måle og vurdere sin egen modenhed. Denne indsigt medfører, at der kan tages en velfunderet beslutning om, hvor det vil give størst mulig effekt at arbejde med at forbedre sin modenhed.

Det er ligeledes vigtigt at kunne vurdere modpartens modenhed - dvs. at kunden kan vurdere leverandørens modenhed, og at leverandøren kan vurdere kundens modenhed. Denne vurdering kan have betydning for valget af partner, prissætning og for at man i fællesskab til det konkrete projekt, kan tilrettelægge en styring og nogle processer, der kan sikre, at den rette leverance afleveres i rette tid og dermed giver gevinst til både kunde og leverandør.

Bilag 8 og 11 indeholder en model for vurdering af hhv. leverandør- og kunde-modenhed. Det anbefales, at der stilles krav til modenhed ved projekter, som har en større økonomisk værdi, dvs. hvor udviklings/tilpasningsdelen udgør 5 mio. kr. eller derover. Udgifter til hardware og/eller licenser til standardprogrammer medregnes ikke i dette beløb.

Er projektet særligt kritisk eller risikofyldt, bør det dog alligevel overvejes at stille krav til modenhed, selvom projektet koster mindre end 5 mio. kr. Tommelfingerreglen er, at jo mere risikabelt et projekt er, jo mere modenhed er påkrævet. Inden for K02's anvendelsesområde vil det således ofte være relevant at stille krav til modenhed.

Bestemmelsen i punkt 5.4 er indarbejdet ud fra et ønske om, at både kunden og leverandøren skal kunne måle og vurdere hinandens modenhed. Hver part skal besvare en række modenhedsspørgsmål til brug for fastsættelse af deres respektive modenhedsniveauer.

Såfremt en part ikke opfylder det opgjorte modenhedsniveau, vil dette udgøre en misligholdelse af den pågældende parts forpligtelser på lige fod med andre forpligtelser. Det er dog kun i det tilfælde, at leverandørens/kundens manglende opfyldelse af det opgjorte modenhedsniveau kan have betydning for leverandørens leveringsforpligtelse/kundens medvirkensforpligtelse, at en part er tillagt misligholdelsesbeføjelser i anledning af den anden parts manglende opfyldelse af modenhedsniveauet.

I punkt 20.1 er reguleret, hvornår der bl.a. kan foreligge væsentlig misligholdelse, som begrundet ophævelse i tilfælde af leverandørens manglende opfyldelse af sit modenhedsniveau.

I øvrigt gælder det, at en part uanset det oplyste modenhedsniveau er forpligtet til at opfylde de forpligtelser, som parterne har indgået kontrakt om. Kundens og leverandørens besvarelse af modenheds-spørgsmålene medfører derfor ikke, at den pågældende part efterfølgende kan påberåbe sig en besvarelse som argument for "forventet" manglende opfyldelse af en konkret ydelse. Som eksempel kan nævnes, at hvis leverandøren i sin besvarelse af modenhedsspørgsmålene angiver sig selv som mindre god til at tids-estimere alle projektets opgaver, kan leverandøren ikke i forhold til en eventuel forsinkelse påberåbe sig, at han ikke skal levere leverancen på det aftalte tidspunkt, idet kunden via leverandørens besvarelse "generelt" må påregne, at leverandøren ikke kan opfylde de i kontrakten fastsatte tidsfrister.

Der henvises i øvrigt til vejledningen til bilag 8 (leverandørens modenhed) og bilag 11 (kundens deltagelse og modenhed), hvori der blandt andet nærmere er beskrevet omkring valg af spørgsmål ved vurdering af modenhedsniveau samt opgørelse af modenhedsniveau.

Punkt 5.4 (Kundens medvirken)

Det er en væsentlig grundtanke bag standardkontrakten, at kunden deltager aktivt i projektforløbet, og der er i kontrakten en øget fokus på kundens medvirken. Således er det blandt andet en forudsætning for leverandørens opfyldelse af kontrakten, at kunden opfylder leverandørens krav til kundens medvirken, jf. blandt andet punkt 3.1, sidste afsnit, punkt 4, 3. afsnit, og punkt 17.1, 1. afsnit, i kontrakten. Leverandørens forudsætning til kundens medvirken skal dog ses i sammenhæng med punkt 17.2, 2. afsnit, hvor leverandøren garanterer, at de af leverandøren stillede krav til kundens medvirken medfører korrekt opfyldelse af leverancen.

I bilag 11 skal det angives, i hvilket omfang og på hvilke tidspunkter kunden er forpligtet til at medvirke til leverandørens opfyldelse af kontrakten.

Angivelsen i bilag 11 skal alene anses som estimat for kundens medvirken, og der kan under forløbet opstå behov for justeringer heri. Såfremt disse justeringer påfører kunden væsentligt forøgede omkostninger, skal sådanne omkostninger godtgøres af leverandøren. Kunden kan dog alene kræve omkostningsgodtgørelse, hvis der er givet meddelelse til leverandøren herom.

Ud over at leverandøren straks skal give besked om kundens manglende medvirken, skal kunden tilsvarende underrette leverandøren om en eventuel fremtidig manglende opfyldelse af kundens medvirken.

Leverandørens underretningspligt skal ses i sammenhæng med punkt 19, hvorefter leverandøren kan risikere at fortabe retten til at påberåbe sig retsvirkningerne beskrevet i punkt 19, dersom leverandøren ikke straks giver kunden besked om kundens manglende medvirken.

Punkt 5.6 (Audit)

Det bemærkes, at det ikke kun er kunden, der kan gennemføre en audit. Leverandøren har også mulighed for at gennemføre en audit af, om kunden opfylder sit oplyste modenhedsniveau, jf. herom punkt 5.3.

For så vidt angår audit af modenhedsniveau kan dette omfatte en undersøgelse af, hvorvidt partens manglende opfyldelse af modenhedsniveauet kan have betydning for leverandørens opfyldelse af kontrakten. Bestemmelsen er en bevisregel, og det forudsættes, at auditor skal påpege en manglende opfyldelse af en parts modenhedsniveau allerede, dersom det kan konstateres, at forholdet kan have betydning for leverandørens retmæssige opfyldelse af kontrakten.

Ud over at en part kan kræve audit af de forhold, der er nævnt i bestemmelsen kan kunden tillige kræve audit af leverandørens opfyldelse af krav til sikkerhed, vedligeholdelse og drift, jf. punkt 5.7, 11.1 og 12 i kontrakten.

Udgangspunktet er, at en audit sker med 10 arbejdsdages varsel og maksimalt to gange årligt, og at omkostningerne til den uvildige sagkyndige afholdes af den rekvirerende part.

Dette udgangspunkt kan dog fraviges under nogle nærmere angivne omstændigheder, (eksempelvis såfremt leverandøren har overskredet en frist for en prøve, eller, såfremt kunden ikke yder den krævede medvirken).

Herudover kan kunden anmode leverandøren om at udarbejde en detaljeret resourceplan. Dette kan evt. være som led i kundens sikring af leverancens gennemførelse inden for de fastsatte tidsrammer.

Punkt 5.7 (Sikkerhed)

Leverandøren er forpligtet til at opfylde de krav til sikkerhed, der er angivet i bilag 3. Kunden kan ved en ekstern audit efter kontraktens punkt 5.6 få kontrollet, om leverandøren opfylder disse krav.

Punkt 5.8 (Benyttelse af underleverandører)

Bestemmelsen omhandler en situation, hvor leverandøren fortsat hæfter for opfyldelsen, men hvor opfyldelsen møder vanskeligheder som følge af en underleverandørs forhold. Det fastslås her, at kunden skal tåle den øgede risiko for en manglende opfyldelse, som skyldes underleverandørens forhold, hvis kunden på forhånd har accepteret, at underleverandøren er inde i billedet.

Leverandørens hæftelse for underleverandører er reguleret i kontraktens punkt 17.5.

Idet brug af open source programmel også kan tænkes at medføre opfyldelsesvanskeligheder, er der i bestemmelsen indsat en samtykkeregulering vedrørende open source programmel. Bestemmelsen har kun betydning i tilfælde, hvor leverancen i forvejen er baseret på open source programmel. Er den det, vil den enkelte licens være angivet i bilag 15, som kunden har haft mulighed for at studere inden aftaleindgåelsen.

Punkt 6. (ÆNDRINGER)

Punkt 6.1 (Generelt)

Ved ændringer forstås, at der indgås aftale om levering af yderligere/færre ydelser eller af andre ydelser end det, der er indeholdt i den aftalte kontrakt.

En ændring kan enten være en del af leverancen eller være en selvstændig opgave. I begge tilfælde gælder de samme krav med hensyn til afprøvning og garanti, medmindre andet er aftalt.

Da drift, vedligeholdelse og support ikke er omfattet af leverancebegrebet, jf. definitionsafsnittet, vil en ændring i disse ydelser altid være at anse som en selvstændig opgave.

I kontraktens punkt 6.4 og 6.5 er der anført den fremgangsmåde, som skal anvendes i relation til ændringsanmodninger. Disse bestemmelser svarer i vidt omfang til de tilsvarende bestemmelser i K01. Kravene til indholdet af leverandørens ændringsanmodning i punkt 6.5 er dog mere omfattende.

Punkt 6.2 (Ændringer til levering som en del af leverancen)

I bilag 3 (leverancebeskrivelsen) kan det være angivet, at optioner eller andre ændringer kan bestilles til levering samtidig med og som en del af leverancen. Det indebærer, at den bestilte option eller de andre ændringer bliver en del af leverancen. Dermed omfattes ændringen bl.a. af kontraktens bestemmelser om

overtagelsesprøven, ligesom vederlaget for ændringen betales efter den betalingsplan, som gælder for leverancevederlaget med tillæg af vederlaget for ændringen.

En ændring, som ikke er en option, vil typisk kunne være en udbygnings- eller videreudviklingsmulighed, som er angivet i bilag 3 (leverancebeskrivelsen).

Punkt 6.3 (Ændringer til levering som en selvstændig opgave)

Ved bestilling af optioner eller andre ændringer, der ikke bestilles som en del af leverancen, sker en sådan levering som en selvstændig opgave.

Opmærksomheden henledes på bestemmelsen i sidste afsnit, hvorefter opgørelsen af bod, erstatning mv. for mangelfuld levering af den selvstændige opgave sker på baggrund af det aftalte vederlag for den selvstændige opgave, inkl. estimat for timebaserede ydelser, ligesom eventuelle garantisvigt eller anden form for misligholdelse relateret til disse opgaver behandles uafhængigt af leverancen i øvrigt. En eventuel misligholdelse af en selvstændig opgave kan således ikke medføre ophævelse af leverandørens øvrige ydelser under kontrakten.

Punkt 6.4 (Kundens fremsættelse af ændringsanmodning)

Kunden skal fremsætte sin ændringsanmodning skriftligt.

Når leverandøren har modtaget ændringsanmodningen, skal leverandøren give et overslag over det vederlag, der vil være forbundet med at udarbejde et løsningsforslag til den ønskede ændring.

Såfremt kunden kan godkende estimatet, udarbejder leverandøren herefter et løsningsforslag for ændringen. De nærmere krav til indholdet af et løsningsforslag er specificeret i bilag 9. Accepteres løsningsforslaget af kunden, indarbejdes ændringen i kontrakten efter den fremgangsmåde, der er beskrevet i kontraktens punkt 29.3.

Det bemærkes, at leverandøren som udgangspunkt er forpligtet til at efterkomme en ændringsanmodning fra kunden. Dette gælder dog ikke, såfremt leverandøren

i sit løsningsforslag påviser, at ændringsanmodningen af væsentlige tekniske eller funktionsmæssige hensyn ikke kan gennemføres. Væsentlige tekniske eller funktionsmæssige hensyn kan eksempelvis være, at ændringen kræver større indgreb i standardprogrammel, eller at ændringen vil vanskeliggøre en efterfølgende eventuel vedligeholdelse.

Leverandøren har dog altid pligt til at efterkomme de ændringer, som ved kontraktunderskrivelse er kendte for leverandøren, hvis de er angivet i bilag 3 (leverancebeskrivelsen).

Tilsvarende har leverandøren altid pligt til at efterkomme en ændringsanmodning vederlagsfrit, hvis anmodning er ubetydelig set i forhold til leverancen og kun medfører ubetydelige omkostninger for leverandøren.

Punkt 6.5 (Leverandørens fremsættelse af ændringsanmodning)

Leverandøren skal fremsætte sin ændringsanmodning skriftligt. De nærmere krav til indholdet af leverandørens ændringsanmodning er specificeret i bilag 9.

Som modstykke til leverandørens pligt til at gennemføre ubetydelige ændringsanmodninger vederlagsfrit har kunden en pligt til at efterkomme en ændringsanmodning fra leverandøren uden compensation, hvis anmodningen medfører ubetydelige konsekvenser set i forhold til leverancen og kun medfører ubetydelige afledte omkostninger for kunden.

Punkt 6.6 (Ændringslog)

Det er væsentligt, at kontrakten løbende opdateres, så der ikke er tvivl om indholdet af parternes kontraktlige forpligtelser. Leverandøren skal derfor opretholde en fælles ændringslog, der indeholder al relevant dokumentation vedrørende ændringerne, ligesom leverandøren skal indarbejde ændringerne i kontrakten og bilagene i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 29.3.

Punkt 6.7 (Ændringer uden Leverandørens samtykke)

Bestemmelsen vedrører egentlige ændringer foretaget af kunden eller en af kunden valgt tredjemand. Ændringer, der er et naturligt led i almindelig vedligeholdelse og drift, falder uden for bestemmelsens område, i det omfang sådanne ændringer er påregnelige for leverandøren ved kontraktens indgåelse.

Udgangspunktet er, at leverandøren fritages for ansvaret for de dele af leverancen, som kunden foretager ændringer i. Ansvarsfritagelsen kan også omfatte fejlrrettelse, vedligeholdelse og support samt krav til leverandørens drift af leverancen.

Kunden har i medfør af punkt 23.3.1 ret til at foretage ændringer i kundespecifikt programmel. En sådanne ændring kan medføre ansvarsfrihed for leverandøren efter nærværende bestemmelse.

Genskaber kunden den oprindelige situation, genopstår leverandørens forpligtelser.

Punkt 7. (LEVERING)

Punkt 7.2 (Tidsplan)

Hver part har ret til med et varsel på mindst 10 arbejdsdage tre gange at udskyde en i tidsplanen fastsat tidsfrist.

Såfremt en part udskyder en tidsfrist, kan den anden part kræve, at en eller flere af de efterfølgende tidsfrister udskydes (en såkaldt kontraudskydelse).

I modsætning til K01 har leverandøren ikke krav på godtgørelse af omkostninger i anledning af udskydelsen. Tilsvarende har kunden heller ikke et sådant krav.

Punkt 7.3 (Faseopdeling)

Af hensyn til projektstyring og/eller opfyldelse et successivt ibrugtagningsbehov kan leverancen være opdelt i delleverancer/faser. Såfremt leverance er opdelt i

delleverancer, skal bilag 1 og bilag 3 indeholde en nærmere angivelse af antal faser, tidsfrister og det nærmere indhold af de enkelte delleverancer.

Standardkontrakten rummer ingen begrænsninger i antallet af delleverancer/faser, som en leverance kan være opdelt i. Da en delleverance/fase afsluttes med en delleveranceprøve, forudsættes det dog, at leverandøren i de enkelte faser leverer ydelser, hvor leveringen efterfølgende kan afprøves. En delleverance/fase forudsættes derfor at indeholde opfyldelse af konkrete målbare krav.

Det bemærkes, at en faseopdeling ikke nødvendigvis indebærer, at der også kan ske ibrugtagning i faser, idet faseopdelt ibrugtagning skal være aftalt, jf. kontraktens punkt 9.

Uanset at der er aftalt levering af leverancen i delleverancer, sker overtagelsen af leverancen samlet, jf. tillige kontraktens punkt 8.1.

Punkt 8. (AFPRØVNING)

Punkt 8.1 (Generelt)

Medmindre andet er angivet i bilag 14, sker afprøvning af en leverance ved en fabriksprøve og en delleveranceprøve for hver fase (forudsat at leverancen leveres i faser) samt en overtagelsesprøve og en driftsprøve for leverancen som helhed. Såfremt en delleverance kan ibrugtages af kunden, gennemføres tillige en driftsprøve af delleverancen.

Der er i bestemmelsen fastsat en 10-arbejdsdages godkendelsesfrist for kunden. Såfremt kunden ikke afgiver meddelelse om godkendelsen inden fristen, kan leverandøren meddele kunden, at prøven vil blive anset for godkendt, medmindre kunden ikke inden 10 arbejdsdage regnet fra leverandørens meddelelse tager stilling til prøven. Som kunde skal man derfor være yderst opmærksom på, de konsekvenser manglende stillingtagen til en prøve kan medføre.

Videre skal man som kunde være opmærksom på, at en kundes godkendelse af en prøve kan medføre afkald på at få en fejl rettet, dersom kunden ved godkendelse af prøven er gjort opmærksom på fravigelsen af kontraktens krav, og parterne samtidig med godkendelse af prøven ændrer kontraktens krav, således dis-

se afspejler fravigelsen. Der henvises i øvrigt til punkt 8.4, 4. afsnit, om delleveranceprøve, og det her yderligere anførte om fejl ved en delleveranceprøve. Tilsvarende følger det af bestemmelsen, at kundens godkendelse af en prøve kan medføre, at kunden accepterer ændrede krav, dersom kontraktens krav ændres samtidig med kundes godkendelse af prøven, således at kravene afspejler fravigelsen.

I bilag 14 skal det nærmere angives, hvad de enkelte prøver omfatter.

Punkt 8.2 (Fabriksprøve)

En fabriksprøve omfatter afprøvning af programmel, udstyr og dokumentation, for så vidt dette kan ske uden direkte tilslutning til kundens it-miljø. Formålet med fabriksprøven er at sikre, at programmel, udstyr og dokumentation opfylder de stillede krav, forinden der sker en installation heraf i kundens it-miljø.

Punkt 8.3 (Installationsprøve)

Såfremt leverandøren skal levere udstyr, skal der foretages en installationsprøve.

Punkt 8.4 (Delleveranceprøve)

Det primære formål med en delleveranceprøve er at konstatere, om den aftalte funktionalitet og dokumentation i den pågældende delleverance opfylder kontraktens krav.

Herudover kan en delleveranceprøve omfatte test af servicemål. Dette skal dog være aftalt i bilag 14. Det må antages, at test af servicemål først og fremmest vil være relevant, hvor der er aftalt, at kunden kan ibrugtage delleverancen.

Delleveranceprøven omfatter både det, som leveres i den pågældende fase, og det leveredes integration med eventuelle tidligere delleverancer. Test af ydelser leveret i en tidligere fase kan tillige være omfattet af delleveranceprøven, i de tilfælde det er aftalt, eller særlige forhold begrundet dette.

Godkender leverandøren en delleveranceprøve på trods af fejl, skal fejlene anføres i en liste. Såfremt parterne ikke har aftalt en plan for afhjælpning af fejlene, anses de fejl, som ikke af afhjulpet, tillige for fejl ved den næste delleveranceprøve/ved overtagelsesprøven.

Såfremt der er aftalt, at kunden kan ibrugtage en delleverance, vil kunden retmæssigt kunne ibrugtage en ikke bestået delleverance under iagttagelse af visse betingelser i bestemmelsen. Kunden vil dog altid retmæssigt kunne ibrugtage en delleverance, såfremt kunden kan godtgøre, at ibrugtagning er nødvendig for at imødegå væsentlige tab. Hvornår en sådan situation foreligger afhænger af de behov, delleverancen skal opfylde for kunden, samt hvorvidt kunden kan få opfyldt sit behov på anden vis uden væsentlige økonomiske konsekvenser.

Punkt 8.5 (Overtagelsesprøve)

Formålet med overtagelsesprøven er at konstatere, om den aftalte funktionalitet og dokumentation som helhed opfylder kravene i kontrakten.

Herudover kan overtagelsesprøven tillige omfatte test af servicemål, såfremt det er aftalt i bilag 14.

Når overtagelsesprøven er godkendt, anses leverancen for overtaget af kunden, jf. kontraktens punkt 10. Det indebærer eksempelvis, at leverandørens vedligeholdelsesforpligtelse som udgangspunkt træder i kraft på dette tidspunkt, jf. kontraktens punkt 11.

Det bemærkes, at såfremt leverancen er opdelt i faser, omfatter overtagelsesprøven både den sidste delleverance og denne delleverances integration med den forudgående delleverance.

Test af ydelser leveret i en tidligere fase kan tillige være omfattet af overtagelsesprøven, i de tilfælde det er aftalt eller særlige forhold begrundet dette.

Som ved aftalt ibrugtagning af en delleverance vil kunden retmæssigt kunne ibrugtage en ikke bestået leverance under iagttagelse af visse betingelser i bestemmelsen.

Punkt 8.6 (Driftsprøve)

Formålet med driftsprøven er at måle servicemålene i kundens normale driftssituation. Alt efter om drift varetages af kunden/en af kunden valgt tredjemand eller af leverandøren, har kunden eller leverandøren ansvaret for driftsprøvens gennemførelse.

Såfremt der er aftalt, at kunden kan ibrugtage en delleverance, gennemføres der tillige en driftsprøve af den godkendte delleverance.

Der er i bestemmelsen en 20-arbejdsdage frist for start af driftsprøven fra godkendt overtagelsesprøve/delleveranceprøve. Såfremt kunden ikke starter driftsprøven inden for fristen, kan leverandøren meddele kunden, at driftsprøven bortfalder, hvis kunden ikke starter prøven senest 15 arbejdsdage efter leverandørens meddelelse. Bestemmelsen gælder naturligvis alene i det tilfælde, hvor kunden eller en af kunden valgt tredjemand forestår driften af leverancen.

Punkt 9. (IBRUGTAGNING)

Udgangspunktet er, at leverancen kan tages i brug af kunden fra overtagelsesdagen, hvilket vil sige fra bestået overtagelsesprøve.

Ved opdeling af leverancen i delleverancer kan en delleverance dog tages i brug ved godkendt delleveranceprøve af den pågældende delleverance, hvis ibrugtagningen er aftalt i bilag 3 (leverancebeskrivelsen).

Aftalt ibrugtagning af en delleverance medfører blandt andet, at leverandøren skal yde vedligeholdelse og support på delleverancen samt opfylde de fastsatte servicemål, jf. kontraktens punkt 11.1 og 13.1.

Ud over det anførte i punkt 8.4 og 8.5 om kundens retmæssige adgang til at ibrugtage en delleverance/leverancen inden bestået delleveranceprøve/overtagelsesprøve under visse betingelser er denne ekstraordinære adgang til brug også reguleret her i bestemmelsen. Bestemmelsen her præciserer, at selvom kunden i disse tilfælde retmæssigt må ibrugtage en ikke godkendt delleveran-

ce/leverance, er leverandøren dog først forpligtet til at udføre vedligeholdelse fra prøvens godkendelse.

Punkt 10. (OVERTAGELSE)

Leverancen er overtaget af kunden, når overtagelsesprøven er bestået, hvilket også er overtagelsesdagen for leverancen. Levering af leverancen anses først for at være sket på overtagelsesdagen, uanset at leverancen leveres og eventuelt ibrugtages af kunden i delleverancer.

Risikoen for skade på udstyr påhviler dog kunden fra installation af udstyret, ligesom kunden også bærer risikoen for skade på leverancen, hvis kunden ibrugtager leverancen inden overtagelsesdagen. Kunden bærer således ansvaret for udstyrets/leverancens hændelige undergang i disse tilfælde, selvom leverandøren formelt endnu ikke har foretaget levering af leverancen.

Bestemmelsen indeholder i øvrigt bestemmelse om, at ibrugtagne dele af leverancen kan anses for overtaget af kunden inden overtagelsesdagen, dersom kunden uberettiget ibrugtager leverancen og ikke ophører med ibrugtagningen inden 20 arbejdsdage efter, leverandøren har meddelt dette til kunden.

Punkt 11. (VEDLIGEHOJDELSE OG SUPPORT)

Udgangspunktet er, at leverandøren fra overtagelsesdagen skal udføre vedligeholdelse og support af hele leverancen, dog ved aftalt ibrugtagning af en delleverance skal leverandøren tillige yde vedligeholdelse og support af disse dele allerede fra bestået delleveranceprøve.

Det nærmere omfang af vedligeholdelse og support og udførelse heraf er specificeret i bilag 5 (vedligeholdelse).

Punkt 12. (DRIFT)

Kontrakten opererer dels med det tilfælde, at drift ikke skal varetages af leverandøren, dels at leverandøren skal varetage drift eller tilbyder dette som en option.

Udformningen af bilag 7 afhænger af, hvorvidt kunden/ en af kunden valgt tredjemand skal varetage driften eller om leverandøren skal varetage driften eller tilbyde det som option.

Såfremt leverandøren skal varetage drift, er kontraktens udgangspunkt, at leverandøren også skal varetage drift af delleverancer, som kan ibrugtages af kunden.

Medmindre det er aftalt, at leverandøren skal varetage driften, har kunden altid ret til at overlade drift af leverancen til en tredjemand. Leverandøren kan stille krav til tredjemands drift. Sådanne krav må dog ikke afskære kunden fra at kunne overlade driften til tredjemand. Herudover kan leverandøren stille krav til tredjemands drift for opfyldelse af servicemålene i kontrakten.

Til sikring af, at drift kan varetages af tredjemand, indeholder kontraktens punkt 23.3.2 bestemmelser om adgang til værktøjer, som ikke er standardværktøjer.

Punkt 13. (SERVICEMÅL)

Punkt 13.1 (Generelt)

De servicemål, der er knyttet bod til, er svartid, reaktionstid og tilgængelighed.

Standardkontrakten opererer med, at servicemålene fuldt ud beskrives i bilag 6 (servicemål). Herved kan der vælges de servicemål, der vurderes mest hensigtsmæssige for den pågældende konkrete leverance.

Servicemålene omfatter hele leverancen, medmindre andet udtrykkeligt er angivet i bilag 6. Tilsvarende kan der fastsættes servicemål for delleverancer, som kan ibrugtages af kunden. Disse servicemål kan være differentierede servicemål i forhold til servicemålene for leverancen.

Punkt 13.2 (Manglende opfyldelse af servicemål)

Som noget nyt er en manglende opfyldelse af svartid og reaktionstid i bilag 6 kategoriseret i forskellige fejlkategorier, ligesom der er angivet en vægtningsværdi for hver fejkategori.

Dette har betydning for selve bodsberegningen, idet der herved tages hensyn til, hvilken fejkategori den manglende opfyldelse af servicemål skal henføres til. På denne måde sikres det, at beregningen af boden svarer til misligholdelsens karakter.

Punkt 14. (PRISER)

Leverancevederlaget er et fastprisvederlag, der omfatter samtlige ydelser, som indgår i leverancen, bortset fra timebaserede vederlag, løbende betaling for licens, vederlag for vedligeholdelse og support og vederlag for eventuel drift.

For ydelser, der vederlægges på grundlag af medgået tid, har leverandøren i bilag 12 angivet et estimeret vederlag. Leverandøren kan ikke kræve større vederlag end estimeret, hvis dette skyldes omstændigheder, som leverandøren burde have forudset ved afgivelsen af estimatet.

Punkt 16. (BETALINGSBETINGELSER)

Statens bevillingsretlige regler indebærer, at statslige myndigheder skal kræve en anfordringsgaranti for betalinger forud for overtagelsesdagen. Da standardkontraktens anvendelsesområde er danske statsinstitutioner, indeholder kontrakten bestemmelse om, at det er en betingelse for betaling, at leverandøren stiller en anfordringsgaranti for betalinger, som erlægges forud for overtagelsesdagen (bortset fra vederlag for ibrugtagning forud for overtagelsesdagen). Såfremt kunden kan ibrugtage delleverancer, vil kundens vederlag for merydelser, der udelukkende er knyttet til kundens brug, ikke være omfattet. Ibrugtagningssydelser kan eksempelvis være vedligeholdelses- og driftsvederlag.

Bestemmelsen indeholder særlige regler om fakturering af timebaserede ydelser, hvorefter leverandøren alene kan fakturere 90% af de samlede estimerede udgif-

ter på faktureringsstidspunktet. Dette er for at imødegå fakturering ud over det estimerede vederlag.

Punkt 17. (GARANTI)

Punkt 17.1 (Generel garanti)

I denne bestemmelse afgiver leverandøren en antal garantier, der generelt har til formål at sikre kundens sikkerhed for, at leverandøren rent faktisk opfylder de pligter, der fremgår andetsteds.

Leverandøren garanterer således, at leverancen, vedligeholdelse og eventuel drift opfylder alle kravene i kontrakten og god it-skik, forudsat at eventuelle krav til kundens it-miljø er opfyldt, og at kunden yder den aftalte medvirken.

I tilfælde kunden har stillet et ufravigeligt krav om anvendelse af Open Source, indeholder bestemmelsen om en vis lempelse i leverandørens ansvar for fejl i programmet og ekstraordinære omkostninger til vedligeholdelse som følge af programmet vil skulle afholdes af kunden. Leverandørens lempelse for fejl/fritagelse for omkostninger afhænger af, hvorvidt kunden i udbudsmaterialet har stillet mindstekrav om anvendelse af Open Source programmet, således at leverandørens tilbud vil blive anset for ukonditionsmæssigt, hvis leverandøren ikke opfylder kundens krav om Open Source.

Leverandørens lempelse for fejl/fritagelse for omkostninger afhænger tillige af, hvorvidt kunden har stillet ufravigeligt krav om, at et bestemt Open Source programmet indgår i leverancen eller krav om, at leverandøren i "almindelig" anvender Open Source, uden kunden har stillet krav til, hvilket konkret Open Source programmet der skal anvendes.

Om leverandøren overhovedet kan gøre brug af open source licenser som en del af sin leverance beror på, om der er angivet en open source licens i leverancebeskrivelsen (bilag 3). Er der det, skal vilkårene for den anvendte open source licens medtages i den licensoversigt, der er vedlagt kontrakten som bilag 15. Brug af open source programmet indebærer en række risici og begrænsninger, som har en anden karakter end ved brug af almindelig programmet. På den baggrund er

der i sidste afsnit i bestemmelse indsat en garanti om, at leverancen alene indeholder open source programmell, som angivet i bilag 15.

Punkt 17.2 (Kundens medvirken)

Bestemmelsen pålægger kunden et garantiansvar for, at den aftalte medvirken bliver ydet, og at det oplyste modenhedsniveau opfyldes.

Punkt 17.4 (Tredjemands udførelse af vedligeholdelse og ændringer)

Kunden har som udgangspunkt ret til selv eller ved tredjemand at udføre vedligeholdelse eller ændringer.

I den forbindelse afgiver leverandøren en række garantier med henblik på at sikre, at muligheden for at lade tredjemand udføre vedligeholdelse og ændringer også bliver reel.

Punkt 17.5 (Hæftelse for underleverandører)

Udgangspunktet er, at leverandøren hæfter for kontraktopfyldelsen, selvom en del af den er overladt til en underleverandør.

Bestemmelsen indeholder dog visse modifikationer til dette udgangspunkt. Som noget nyt er der således opstillet visse begrænsninger i leverandørens afhjælpningspligt, såfremt der foreligger fejl i tredjepartsprodukter, forudsat 1) at leverandøren ikke på tidspunkt for kontraktens indgåelse burde have erkendt eller forudset fejlene, og 2) at der er tale om en fejl i programmet i forhold til underleverandørens specifikationer og ikke en fejl i forhold til kontraktens krav til leverancen.

Begrænsningerne indebærer bl.a., at leverandøren har en rapporteringspligt til underleverandøren og skal indhente dennes bekræftelse på, at forholdet er accepteret som en fejlrapportering.

Begrænsningerne i leverandørens afhjælpningspligt er indskrænket til det programmel, som er angivet i leverancebeskrivelsen (bilag 3). Ved udformningen af

bilag 3 (leverancebilaget) er det således vigtigt, at det fastsættes, hvilket programmel, der er omfattet af begrænsningen. Kunden bør i forbindelse med fastsættelse af tildelingskriterierne vurdere, hvorvidt undtaget programmel skal indgå i tilbudsevalueringen.

For så vidt angår open source programmel gælder der ikke begrænsninger i leverandørens afhjælpningspligt, medmindre det pågældende programmel indgår som en integreret del af en underleverandørs standardprogrammel. Baggrunden herfor er, at der typisk ikke findes en underleverandør af open source programmel.

Punkt 17.7 (Tredjemands rettigheder)

Leverandøren garanterer, at leverandørens leverede ydelser ikke krænker andres rettigheder. I praksis vil denne garanti hovedsageligt vedrøre programmel eller dokumentation, der indgår i leverancen.

På grund af de vilkår, der er knyttet til open source programmel, er leverandøren indrømmet en adgang til at kunne udskifte open source programmel med andet programmel. Denne adgang til udskiftning omfatter alene de tilfælde, hvor leverandøren har valgt anvendelse af open source programmel.

I tilfælde kunden har stillet et ufravigeligt krav om anvendelse af et bestemt Open Source programmel, kan leverandøren dog ikke udskifte programmet. Hvis kunden derimod har stillet ufravigeligt krav om anvendelse af Open Source programmel i almindelighed, kan leverandøren dog udskifte programmet til andet Open Source programmel.

Punkt 17.8 (Overholdelse af regler)

De deklaratoriske regler, som leverandøren skal overholde, skal angives i bilag 3.

Ved bestilling af en ændring, som ikke er angivet i bilag 3 (leverancebeskrivelsen), skal parterne ligeledes tage stilling til, hvilke deklaratoriske regler ændringen skal overholde.

Såfremt indføjeelse af nye regler efter kontraktindgåelsen, henholdsvis tidspunktet for ændringsbestillingen, tillige skal indarbejdes af leverandøren i forbindelse med leverandørens vedligeholdelse af leverancen, skal denne opgave været anført i bilag 5 (vedligeholdelse).

Punkt 17.9 (Garantiperiode)

I modsætning til den toårige garantiperiode i købeloven er der alene tale om en garanti på ét år. Kunden skal dog være opmærksom på, at for visse typer udstyr er det sædvanligt med en længere garantiperiode.

Såfremt der efter godkendt delleveranceprøve sker en ibrugtagning før overtagelsesdagen, er delleverancen tillige omfattet af en garanti i perioden fra godkendt delleveranceprøve og indtil overtagelsesdagen (hvorefter den etårige garanti begynder at løbe). Udstyret er dog undergivet en et års garanti regnet fra ibrugtagning.

Punkt 18. (LEVERANDØRENS MISLIGHOLDELSE)

Punkt 18.1.2 (Bod)

Det skal angives i bilag 1, såfremt der skal være andre bodsbelagte frister end fristerne for overtagelsesprøve og driftsprøve. Dette kan eksempelvis være ved delleveranceprøver.

Endvidere skal det individuelt fastsættes, hvilken procentdel af leverancevederlaget boden skal udgøre samt den maksimale bod. Herved kan parterne i de enkelte kontrakter selv vælge de bodsbeløb, der vurderes mest hensigtsmæssige for den pågældende konkrete leverance.

Bodsbeløbet beregnes af leverancevederlaget. Opmærksomheden henledes her på, at i opgørelsen af størrelsen af leverancevederlaget i forhold til bodsberegningen indgår tillige kundens betaling af licenser i 4 år samt timebaserede ydelser, jf. kontraktens punkt 14.2.

Ved fastsættelse af bodsbeløbet skal fristerne i 20.1 overveje, jf. nærmere nedenfor.

Som et incitament for overholdelse af den oprindeligt aftalte overtagelsesdag indeholder kontrakten bestemmelse om, at leverandøren vil få tilbagebetalt erlagte bodsbeløb, såfremt han på trods af overskridelse af tidligere frister overholder den oprindelige frist for overtagelsesprøve (med eventuelt tillæg af udskydelser, der skyldes kundens forhold). Kunden må overveje en fravigelse, såfremt overholdelse af en delleveranceprøve har selvstændig betydning, f.eks. på grund af ibrugtagning.

Punkt 19. (KUNDENS MISLIGHOLDELSE)

Leverandøren er alene berettiget til at ophæve kontrakten for så vidt angår de misligholdte ydelser, og en ophævelse forudsætter, at leverandøren har afgivet påkrav over for kunden.

Punkt 20. (KUNDENS OPHÆVELSE)

Punkt 20.1 (Betingelser for ophævelse)

Leverandørens misligholdelse af sine eventuelle driftsforpligtelser kan medføre ophævelse af leverandørens øvrige ydelser, hvis parterne har aftalt en uopsigelighedsperiode for leverandørens driftsydelser, og kunden i øvrigt ikke kan få leverancen driftet hos tredjemand på normale forretningsmæssige vilkår. Ved fastsættelse af uopsigelighed skal det derfor nøje overvejes, hvorvidt der er et sådant samspil mellem de øvrige ydelser, leverandøren skal levere under kontrakten, og drift, da fastsættelse af en uopsigelighedsperiode for leverandøren udvider kundens hæveadgang til også at omfatte andre ydelser end drift.

Hvorvidt kunden kan hæve kontrakten for andre ydelser end leverandørens misligholdte vedligeholdelsesordning afhænger først og fremmest af, hvorvidt misligholdelsen kan henregnes til garantiperioden eller efter udløb deraf. Dersom misligholdelsen først foreligger efter udløb af garantiperioden, er kundens hæveadgang for øvrige ydelser under kontrakten mere begrænset, og kundens adgang til at kunne hæve for øvrige ydelser skal blandt andet vurderes i sammenhæng med kundens mulighed for at få stillet værktøjer til rådighed, jf. kontraktens punkt 23.3.1.

Bestemmelsen opregner specifikke tilfælde, som anses for væsentlig misligholdelse, og som berettiger kunden til at hæve. Eksempelvis anføres det, at der foreligger en væsentlig misligholdelse ved en samlet overskridelse af fristerne for godkendt overtagelsesprøve og driftsprøven for leverancen som helhed med mere end 40 arbejdsdage. Dette skal ses i sammenhæng med, at bodssanktionen typisk er begrænset, idet det i punkt 18.1.2 er forudsat, at den samlede bod for forsinkelse ikke kan overstige en vis procentdel af leverancevederlaget.

Hvis kunden ønsker at knytte væsentlig misligholdelse til leverandørens overskridelse af en frist for godkendt delleveranceprøve skal dette anføres i kontrakten. Da det oftest vil være overskridelse af frist for en delleverance, som kan ibrugtages, som har særlig betydning for kunden, bør kunden overveje, at det alene er forsinkelse af sådanne delleverancer, som opregnes i bestemmelsen.

Ved siden af de specifikke tilfælde, som er nævnt i kontrakten, kan kunden ligeledes hæve kontrakten helt eller delvist, når der efter de almindelige erstatningsretlige regler foreligger "væsentlig misligholdelse".

Punkt 21. (ERSTATNING OG FORSIKRING)

En parts erstatningsmaksimum og eventuelt bodsbeløb tilsammen er begrænset til leverancevederlaget.

Som sanktion for manglende opfyldelse af en parts modenhedsniveau er der i kontrakten indarbejdet den sanktion, at den misligholdende parts erstatningsmaksimum og bodsbeløb, herunder bodsbegrænsninger, forhøjes med 25%. Den ikke-misligholdende part kan dog alene udøve sanktionen, såfremt det ved en audit af den misligholdende parts modenhedsniveau er konstateret, at den manglende opfyldelse *har* betydning for den misligholdende parts misligholdelse af kontrakten. Der er således her tale om en bevisregel, hvoraf følger, at det ikke er tilstrækkeligt, at audit alene har konstateret, at den manglende opfyldelse af modenhedsniveauet *kan have haft betydning* for den misligholdende parts manglende opfyldelse af kontrakten.

Bestemmelsen fastslår herudover bl.a., at parterne - ligesom i K01 - ikke er ansvarlige for indirekte tab. Tab af data anses i den forbindelse ligesom i K01 for

indirekte tab. Dog er det i kontrakten fastsat, at i de tilfælde, tab af data skyldes leverandørens drift eller anden datahåndtering, (forudsat at dette er omfattet af de ydelser, som leverandøren skal levere under kontrakten), er tabet ikke et indirekte tab. Kunden vil således i disse tilfælde kunne indregne denne post i sin erstatningsopgørelse, forudsat de almindelige erstatningsretlige betingelser i øvrigt er opfyldt.

Ved opgørelse af erstatningsmaksimum skal der til leverancevederlaget henregnes kundens betaling af licenser i fire år samt timebaserede ydelser, jf. kontraktens punkt 14.2.

Punkt 23. (RETTIGHEDER TIL PROGRAMMEL OG DOKUMENTATION)

Punkt 23.1 (Generelt)

Det følger af bestemmelsen, at brugsretten overgår på overtagelsesdagen. For de dele af leverancen, hvor kunden erlægger betaling forud, overgår rettighederne dog på betalingstidspunktet. Det bemærkes hertil, at det skal fremgå klart af betalingsplanen, for hvilke specifikke dele af leverancen der erlægges betaling forud for overtagelsesdagen. I modsat fald vil det være uklart, hvornår rettighederne til de dele af leverancen, hvor kunden erlægger betaling forud for overtagelsesdagen, overgår.

Da leverandøren i vidt omfang i bilag 15 kan foretage indskrænkninger i kundens rettigheder, bør kunden i forbindelse med fastsættelse af tildelingskriterierne vurdere, hvorvidt leverandørens indskrænkninger skal indgå i tilbudsevalueringen.

Punkt 23.2 (Standardprogrammel)

Kundens brugsret til standardprogrammel er som udgangspunkt tidsubegrænset samt kunden har ret til at udføre vedligeholdelse på standardprogrammet.

Leverandøren kan imidlertid i bilag 15 tidsbegrænse kundens brugsret samt foretage indskrænkninger i kundens vedligeholdelsesret.

Såfremt leverandøren skal udfører vedligeholdelse af programmet, får kunden en tilsvarende ret til disse ændringer.

Hvis kunden ønsker at foretage begrænsninger i de undtagelser, som leverandøren kan foretage til kontraktens udgangspunkt som anført ovenfor, skal dette adresseres i bilag 15 eller kontraktbestemmelsen.

Punkt 23.3 (Kundespecifikt program)

Kunden får en brugsret til det kundespecifikke program, der som udgangspunkt er tidsubegrænset. Herved adskiller kontrakten sig fra K33, hvor kunden erhvervede en egentlig ejendomsret.

Udgangspunktet er, at kunden har ret til selv eller ved tredjemand at vedligeholde og ændre programmet, og har ret til vederlagsfri brug af visse nødvendige udviklings- og vedligeholdelsesværktøjer, der ikke er standardværktøjer.

Ligeledes er det udgangspunktet, at enhver anden offentlig institution har tidsubegrænset brugsret til det kundespecifikke program, bortset fra, at der ikke er ret til at foretage ændringer eller få stillet programdokumentation til rådighed udover til brug for fejlrettelser eller integration.

En anden offentlige institutioners brug af det kundespecifikke program, som leverandøren har leveret til kunden under kontrakten, forudsætter dog, at institutionen indgår særskilt licensaftale herom med leverandøren. Den offentlige institution skal ved indgåelsen af aftalen samt ved anmodning om udførelse af ændringer i programmet iagttage reglerne om udbud, medmindre kunden i forbindelse med indgåelse af kontrakten allerede har afløst udbudspligten for de andre offentlige institutioner.

Leverandøren kan i et betydeligt omfang fravige rettighedsbestemmelsen. Hvis kunden af hensyn til de pågældende leverance ønsker at foretage indskrænkninger i leverandørens mulighed for at fravige kontraktens rettighedsbestemmelse skal kunden adressere dette i bilag 15 (licensbetingelser) eller foretage ændringer i kontraktbestemmelserne.

Punkt 23.4 (Open source programmel)

Hvis der indgår open source programmel i leverancen, opnår kunden de rettigheder hertil, der fremgår af den relevante open source licens. Dette gælder, uanset om denne licens går videre end nødvendigt for leverancens drift og sikkerhed. Kunden indtræder således i alle de rettigheder (og forpligtelser), der følger af en open source licens. Hermed gøres op med modsætningsslutningen, at kunden kun får en mere begrænset adgang til at benytte det open source programmel, der indgår i leverancen, end den der følger af open source licensen. En sådan mere begrænset adgang kan tænkes at bryde med de krav, der stilles som betingelser i visse open source licenser, og dermed risikere at gøre dem uanvendelige. Med sigte på sådanne licensvilkår markeres det derfor udtrykkeligt, at kunden indtræder i alle de rettigheder (og forpligtelser), der følger af en open source licens.

Leverandøren skal medtage de open source licenser, der indgår i leverancen, i den licensoversigt, der i øvrigt er indeholdt i bilag 15. Dette indebærer, at leverandøren er underlagt samme pligt til at vedlægge licensvilkår for open source programmel, som den, der gælder for andet programmel. Licensen vil herefter fremgå af bilag 15. Open source licenser vil ofte blive udgivet i forskellige versioner. Ved at pålægge leverandøren en pligt til at vedlægge den aktuelle version, fastholdes denne som gældende for leverancen, medmindre andet er udtrykkeligt aftalt.

Der er ikke pålagt leverandøren nogen pligt til at orientere kunden om, at en open source licens har en særlig karakter, jf. om denne problemstilling nedenfor. Det skyldes, at kunden selv forventes at skulle studere de licensvilkår, der indgår som grundlag for leverancen.

Såfremt open source licens betingelserne kolliderer med leverandørens kontraktforpligtelser, kan kunden påberåbe sig den almindelige regel i punkt 23.4, sidste afsnit. Heraf fremgår det, at betingelser eller forbehold i en open source licens ikke fritager leverandøren fra sine kontraktlige forpligtelser. Risikoen for, at der indtræder en sådan kollision, er altså leverandørens. Som nævnt kan visse open source vilkår lægge begrænsninger i kundens adgang til selv at disponere over bearbejdnings af open source programmel. Da kontrakten ikke forudsætter, at kunden skal videresælge leveret software kommercielt, er denne risiko kundens. En kunde, der ønsker at forbeholde sig en sådan mulighed, bør overveje, om le-

verancen bør baseres på open source programmel, hvis tilknyttede licensvilkår afskærer denne mulighed.

Punkt 26. (VARIGHED)

Punkt 26.1 (Vedligeholdelse og support)

Såfremt leverandøren skal varetage drift af leverancen er opsigelse af vedligeholdelse knyttet sammen med opsigelse af drift. Vedligeholdelse af hele leverancen kan således i disse tilfælde alene opsiges, hvis driften opsiges til ophør samtidig. Denne fælles opsigelsesadgang skyldes at leverandøren har givet garantier på servicemål ud fra den forudsætning, at leverandøren både forestår vedligeholdelse og drift.

Punkt 27. (TVISTIGHEDER)

Såfremt en tvist vedrører kategorisering af fejl eller opfyldelse af servicemål, forsøges tvisten i første omgang afgjort ved forhandling. Hvis enighed ikke kan opnås, kan hver af parterne anmode Det Danske Voldgiftsinstitut om at udmelde en opmand, der afgøre spørgsmålet.

Ved øvrige tvister er det ligeledes udgangspunktet, at tvisten skal søges afgjort ved forhandling. Hvis enighed ikke kan opnås, skal tvisten søges løst ved mægling og i sidste instans af en voldgift ved Det Danske Voldgiftsinstitut (der anvendes i den forbindelse en forenklet proces, såfremt værdien af tvisten ikke overstiger 5 % af leverancevederlaget med tillæg af vederlag for vedligeholdelse og eventuel drift).

Der findes forskellige institutionelle mæglingsorganer, som parterne kan anvende til mægling, f.eks. Det Danske Voldgiftsinstitut, Mediationsinstitutet og Danske IT-advokater.

Opmærksomheden henledes her på, at ved vurdering af om tvisten er en mindre eller større tvist, følger det af kontraktens punkt 14.2, at i opgørelsen af leverancevederlaget indgår tillige kundens betaling af licenser i fire år samt timebaserede ydelser.

Der kan læses nærmere om "Regler om forenklet voldgiftsproces ved Det Danske Voldgiftsinstitut" og "Regler for behandling af voldgiftssager ved Det Danske Voldgiftsinstitut" på Det Danske Voldgiftsinstituts hjemmeside. www.denarbitra.dk.

Punkt 29. (FORTOLKNING OG KONTRAKTSTYRING)

Punkt 29.1 (Fortolkning og forrang)

Bestemmelser i udbudsmaterialet, i leverandørens tilbud, i forudgående korrespondance eller lignende, der ikke er medtaget i kontrakten, kan ikke efterfølgende påberåbes som fortolkningsgrundlag.

Det samme gælder viden om ydelser, der skal leveres under kontrakten, kundens it-miljø mv., som en part måtte have erfaret som led i et tidligere samarbejde. I en sådan situation har hver af parterne dog en udvidet forpligtelse til at søge afklaring af ethvert forhold, som måtte give anledning til tvivl på grundlag af en sådan viden. Dette er udtryk for den almindelige loyalitetsforpligtelse imellem parterne i et kontraktforhold.

Såfremt der er modstrid mellem kundens kravspecifikation og leverandørens løsningsbeskrivelse, har kravspecifikationen forrang. Leverandøren er imidlertid - under alle omstændigheder - forpligtet til at leve det yderligere, der måtte fremgå af løsningsbeskrivelsen i forhold til kravspecifikationen, jf. ovenfor under punkt 3.1. Tilsvarende gælder for andre krav og kravbeskrivelser i kontrakten.